

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ช่วงปี พ.ศ. 2540-2543

■ คณาจารย์สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก พ.ศ. 2540-2543 รวม 4 รุ่น จำนวน 91 คน ในประเด็นต่างๆ คือ ภาวะการมีงานทำ การประกอบอาชีพ รายได้ ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อการนำความรู้จากการเรียนแต่ละวิชาไปใช้ประกอบอาชีพ และความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก โดยใช้แบบสอบถามที่สาขาฯ กำหนดในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 51 คน คิดเป็น 56.04 % วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามที่สำเร็จการศึกษาสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 24 ปีมากที่สุด
2. อาชีพ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว ประกอบอาชีพในองค์กรเอกชนร้อยละ 54.90 อาชีพอิสระร้อยละ 19.61 รับราชการร้อยละ 11.76 และศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ร้อยละ 13.73

*คณะผู้วิจัย ได้แก่ ผศ. จินดา จำเริญ, ผศ. เกริก ยืนพันธ์, รศ. กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์, อ. รพินทร์ ณ กลาง, อ. อัจฉรา ประดิษฐ์, อ. ภิมลพรรณ อุ้นแก้ว

3. รายได้ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เดือนละ 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 47.06 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 33.33

4. ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก พบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ สามารถวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน คิดเป็นร้อยละ 52.94

5. รายวิชาเอกบังคับในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ใช้ประโยชน์มากที่สุด คือ รายวิชานิทานและการเล่านิทาน ร้อยละ 80.39 รองลงมาคือวิชาสารนิพนธ์ ร้อยละ 70.59 และรายวิชาการผลิตวรรณกรรมสำหรับเด็ก ร้อยละ 68.63

6. รายวิชาเอกเลือกในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ รายวิชาการเขียนเรื่องสำหรับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 74.51 รองลงมา คือ วิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และรายวิชาบันเทิงคดีสำหรับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 62.75 ตามลำดับ

7. ความคิดเห็นอื่นๆ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ควรเพิ่มวิชาฝึกปฏิบัติงานในหลักสูตร และให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติงานประมาณ 3 เดือน ควรให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมจริงและหลายๆ ควรพานิสิตไปศึกษาดูงานในสาขาที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพิ่มหนังสือและสื่อการสอนให้ทันสมัย

8. บัณฑิตส่วนใหญ่พอใจกับวิธีการสอนของคณาจารย์ในสาขา โดยบัณฑิตเห็นว่าอาจารย์สอนดี และเป็นกันเองสามารถให้คำปรึกษาได้ และมีวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้บัณฑิตยังพอใจบรรยากาศในชั้นเรียนที่จำนวนผู้เรียนไม่มากเกินไป และคณาจารย์ให้ความอบอุ่นกับนิสิต และมีการวัดผล การเรียนที่ยุติธรรม

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกวรรณกรรมสำหรับเด็ก เป็นสาขาหนึ่งในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ซึ่งนับเป็นสาขาแรกในประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรนี้ในระดับปริญญาตรี เริ่มรับนิสิตเข้าศึกษารุ่นแรกเมื่อปีการศึกษา 2537 เมื่อ

นิสิตจบการศึกษาจะได้รับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (วรรณกรรมสำหรับเด็ก) มีนิสิตสำเร็จการศึกษารุ่นละ ประมาณ 30 คน นับถึงปัจจุบันมีนิสิตสำเร็จการศึกษาแล้ว 5 รุ่น (ประมาณ 120 คน) ออกไปประกอบอาชีพในหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

แม้จนปัจจุบันสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังคงถือเป็นแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีสถาบันอุดมศึกษาใดทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เปิดสอนสาขาดังกล่าว สาขาจึงต้องการทราบความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาว่ามีความคิดเห็นต่อหลักสูตรอย่างไรบ้าง และต้องการทราบว่าสาขาผลิตบัณฑิตได้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือไม่ อนึ่ง การผลิตบัณฑิตสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็กนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความมุ่งมั่นที่จะผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นผู้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม และเป็นที่ต้องการของสังคมทุกยุคสมัย เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้วสาขาก็คำนึงว่า บัณฑิตมีความมุ่งมั่นตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และนำความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นการติดตามผลบัณฑิตจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่เอื้อให้สาขานำผลการติดตามมาพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานต่างๆ สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้ดำเนินการวิจัย เรื่อง **การติดตาม ผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ช่วงปี พ.ศ. 2540-2543** เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการสอนให้ทันยุคทันสมัยของสังคมต่อไป

ขอบเขตการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ช่วงปี พ.ศ. 2540-2543 จำนวน 91 คน ในประเด็นดังต่อไปนี้

- ภาวะการมีงานทำ
- การประกอบอาชีพและรายได้
- ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อการนำความรู้จากการเรียนในแต่ละรายวิชาไปใช้ประกอบอาชีพ
- ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีงานทำการประกอบอาชีพ รายได้ของบัณฑิตสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็กที่จบการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2540-2543
- ได้ข้อมูลที่ใช้ประกอบการปรับปรุงและการกำหนดกระบวนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การใช้สื่อประกอบการสอนของแต่ละรายวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของนิสิตรุ่นต่อไป
- ได้ข้อมูลและแนวทางในการจัดกิจกรรมและเสริมความรู้พิเศษต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อการทำงานของนิสิตในอนาคต
- ได้ข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการแนะนำด้านการประกอบอาชีพแก่บัณฑิตรุ่นต่อไป
- ได้ข้อมูลที่น่าไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ใช้แบบสอบถามที่จัดทำโดยสาขาเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ ประชากรในการศึกษา คือผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา

2540 - 2543 จำนวน 91 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม กลับม้างนี้	บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2542 ตอบแบบสอบถาม 12 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2540 ตอบแบบสอบถาม 6 คน	บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2543 ตอบแบบสอบถาม 19 คน
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปี 2541 ตอบแบบสอบถาม 14 คน	รวมบัณฑิตผู้ตอบแบบสอบถาม 51 คน คิดเป็นร้อยละ 56.04

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ใช้แบบสอบถามให้บัณฑิตสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็กที่สำเร็จการศึกษาปี พ.ศ. 2540-2543 ตอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ปีการศึกษาที่เข้า.....ปีที่จบ.....
วิชาโท.....
- 1.4 อาชีพ.....
 - ราชการ.....ตำแหน่ง.....สังกัด.....
 - เอกชน.....ตำแหน่ง.....สังกัด.....
 - ศึกษาต่อ.....ระดับ.....สถาบัน.....
 - อิสระ.....ระบุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อหลักสูตรวรรณกรรม สำหรับเด็ก

- 2.1 ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร
- 2.2 ความคิดเห็นต่อแต่ละรายวิชาของ
หลักสูตร

ตอนที่ 3 ความเห็นเพิ่มเติมอื่นๆ

- 3.1 เนื้อหา
- 3.2 วิธีการสอน
- 3.3 สื่อที่ใช้ในการสอน
- 3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์นอก
ห้องเรียน
- 3.5 บรรยากาศในการเรียนการสอน
- 3.6 อื่นๆ

รูปแบบของแบบสอบถาม

แบบสอบถามติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก พ.ศ. 2540 – 2543

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

- 1.1 เพศ ชาย หญิง
- 1.2 อายุปี
- 1.3 ปีการศึกษาที่เข้า..... ปีการศึกษาที่จบ.....
วิชาโท.....
- 1.4 อาชีพ
☐ รับราชการ	ตำแหน่ง	สังกัด.....
☐ เอกชน	ตำแหน่ง	สังกัด.....
☐ ศึกษาต่อ	ระดับ.....	สถาบัน.....
☐ อิสระ	ระบุ.....	
- 1.5 รายได้ต่อเดือน
☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท	1.6 ประสบการณ์การทำงาน
☐ 5,000 – 10,000 บาท	☐ ต่ำกว่า 2 ปี
☐ 10,001 – 15,000 บาท	☐ 2 – 5 ปี
☐ มากกว่า 15,000 บาท	☐ มากกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก

2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก หลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็กนั้นได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไว้ 4 ข้อ ดังต่อไปนี้ ให้ท่านพิจารณาว่า เมื่อได้ศึกษาจบหลักสูตรนี้แล้ว ท่านสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและนำไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้เพียงใด

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ท่านเห็นสมควร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก	ระดับของการบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. สามารถวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน			
2. สามารถใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กในการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
3. สามารถศึกษาค้นคว้าด้านวรรณกรรมอย่าง ลึกซึ้ง และกว้างขวาง			
4. สามารถสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน			

2.2 รายวิชาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก ท่านเห็นว่ารายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็กต่อไป เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของท่านเพียงใด

รายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
วิชาเอกบังคับ (36 หน่วยกิต) วต 201 พัฒนาการของเด็ก (CL 201 Child Development) 3(3-0) ศึกษาพัฒนาการของเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา ความต้องการแรงจูงใจ พฤติกรรมการเรียนรู้ การปรับตัวและการพัฒนาตนเอง ให้เหมาะสมวุฒิภาวะ			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วต 202 วรรณกรรมสำหรับเด็ก (CL 202 Children's Literature) 3(3-0) ศึกษาประเภทและลักษณะของวรรณกรรมสำหรับเด็กวัตถุประสงค์และ รูปแบบการนำเสนอลักษณะของวรรณกรรมที่ดี มีความเหมาะสมสำหรับเด็ก			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วต 301 ประวัติวรรณกรรมสำหรับเด็ก (CL 301 History of Children's Literature) 3(3-0) ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของวรรณกรรมสำหรับเด็กของไทยและต่างประเทศ วรรณกรรมเด็กที่แพร่หลายรางวัลวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ได้รับรางวัลประเภทต่างๆ			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			

รายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
วด 302 วรรณกรรมกับสังคม (CL 302 Literature and Society) 3(3-0) ศึกษาเนื้อหาและสาระของวรรณกรรมที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพล ต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 321 วิวัฒนาการวรรณกรรมสำหรับเด็กของไทย(CL 321 Development of Thai Children’s Literature) 3(3-0) ศึกษาวิวัฒนาการวรรณกรรมสำหรับเด็กทั้งของไทยและของต่างประเทศ ให้มีความเข้าใจความเป็นสากลของวรรณกรรมสำหรับเด็ก			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 322 วรรณกรรมคลาสสิกสำหรับเด็ก (CL 322 Children’s Classical Literature) 3(3-0) ศึกษาวรรณกรรมคลาสสิกของเด็กที่เป็นยอมรับกันอย่างกว้างขวางทุกยุค ทุกสมัย สามารถวิเคราะห์เพื่อหาสาระสำคัญได้			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 323 คติชาวบ้าน (CL 323 Folklore) 3(3-0) ศึกษาลักษณะและรูปแบบของวรรณกรรมพื้นบ้าน วิเคราะห์รูปแบบและ เนื้อหาวรรณกรรมพื้นบ้านของ ไทยในภูมิภาคต่าง ๆ			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 331 นิทานและการเล่าเรื่อง (CL 331 Tales and Story-Telling) 3(3-0) ศึกษาประวัตินิทานประเภทต่าง ๆ วิธีการเล่านิทานแบบต่างๆ ประโยชน์และ คุณค่าของการเล่านิทาน ตลอดจนฝึกปฏิบัติและสามารถใช้วัสดุและสื่อประกอบ การเล่านิทาน			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 422 วิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็ก (CL 422 Evaluation of Children’s Literature) 3(3-0) ศึกษาสาระสำคัญต่างๆ ของวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนจนสามารถ ประเมินคุณค่าในด้านศิลปะและวรรณกรรม			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 424 การผลิตวรรณกรรมสำหรับเด็ก (CL 424 Children’s Works Products) 3(3-0) ศึกษาศิลปะและเทคนิคในการผลิตวรรณกรรมสำหรับเด็กจนสามารถพัฒนา และสร้างสรรค์หนังสือ สื่อการเรียนการสอน บทละคร การละเล่น รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ สำหรับเด็ก			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			

รายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
วด 470 สัมมนาวรรณกรรมสำหรับเด็ก (CL 470 Seminar in Children's Literature) 3(3-0) ศึกษาและอภิปรายถึงแนวคิด รูปแบบ เนื้อหาสาระเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเด็กในด้านคุณค่า การเขียน ภาพประกอบ การผลิต การเผยแพร่ การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนแนวโน้มและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมสำหรับเด็ก			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 489 สารนิพนธ์ (CL 489 Research Paper) 3(3-0) ศึกษาหนังสือสำหรับเด็กประเภทต่างๆ ลักษณะทั่วไปของหนังสือ เทคนิค การเขียนเรื่อง ภาษาที่ใช้การเขียนเรื่องประเภทต่างๆ ปฏิบัติการเขียนเรื่องประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างน้อย 1 เรื่อง			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 306 วรรณกรรมเด็กร่วมสมัย (CL 306 Contemporary Children's Literature) 3(3-0) ศึกษาหนังสือวรรณกรรมร่วมสมัยประเภทต่างๆ ทั้งของไทยและของต่างประเทศ สามารถวิเคราะห์เพื่อหาสาระสำคัญได้			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 311 หนังสือและสื่อสมัยใหม่สำหรับเด็ก (CL 311 Modern Children's Media) 3(3-0) ศึกษาหนังสือและสื่อสมัยใหม่จนสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาหนังสือและสื่อสมัยใหม่ได้			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 312 หนังสือเรียนและหนังสือเสริมประสบการณ์ (CL 312 Textbooks and Supplementary Materials) 3(3-0) ศึกษาความหมาย ประเภท และบทบาทของสื่อการเรียนการสอน ความหมาย ประเภท ลักษณะ และส่วนประกอบของหนังสือเรียนและหนังสือเสริมประสบการณ์ประเภทต่างๆ หลักเกณฑ์ในการเขียน และหลักเกณฑ์ในการเลือกหนังสือทั้งสองประเภท			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 329 วรรณกรรมทางศาสนา (CL 329 Religious Literature) 3(3-0) ศึกษาลักษณะรูปแบบเนื้อหา และจริยธรรม ในวรรณกรรมทางศาสนา ที่มีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			

รายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
วด 332 การ์ตูนและการเขียนการ์ตูน (CL 332 Cartoons and Cartoon Drawing) 3(3-0) ศึกษาพัฒนาการของการ์ตูนและหนังสือการ์ตูน ชนิดและประเภทของการ์ตูน หนังสือการ์ตูน การดำเนินการผลิต และการฝึกปฏิบัติการเขียนการ์ตูน หนังสือการ์ตูน คุณค่าและการใช้ประโยชน์ของการ์ตูนและหนังสือการ์ตูน			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 423 วรรณกรรมนิทรรศน์สำหรับเด็ก (CL 423 Children's Literature Show Case) 3(3-0) ศึกษาศิลปะและเทคนิคการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กรูปแบบต่างๆ เช่น การเล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การขีดหุ่น การจัดนิทรรศการ การแสดงบทบาทสมมุติ การทนายปัญหา สามารถจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ในโอกาสต่างๆ ได้			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 441 ห้องสมุดสำหรับเด็ก (CL 441 Children's Library) 3(3-0) ศึกษารูปแบบที่ดีของห้องสมุดสำหรับเด็ก วัสดุที่ใช้ การตกแต่ง การจัดหาหนังสือ และวัสดุ รวมทั้งบริการและกิจกรรมจนสามารถดำเนินการจัดห้องสมุดสำหรับเด็กได้			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 481 การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก (CL 481 Writing for Children) 3(3-0) ศึกษาเทคนิคและปฏิบัติการเขียน การเขียนสารคดี และบันเทิงคดี			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 482 การออกแบบและการเขียนภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก (CL 482 Children's Book Design and Illustration) 3(3-0) ศึกษาต้นฉบับหนังสือประเภทต่างๆ การบรรณาธิกรณกิจ การออกแบบรูปเล่ม กระจาย สี ตัวอักษร การพิมพ์เบื้องต้น และศึกษาลักษณะภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กประเภทต่างๆ เทคนิคต่างๆ ในการเขียนภาพประกอบ ตลอดจน การฝึกปฏิบัติ			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 484 การเขียนสร้างสรรค์ (CL 484 Creative Writing) 3(3-0) ศึกษางานเขียนสร้างสรรค์ของนักเขียนไทยและนักเขียนต่างประเทศสำหรับเด็ก ให้มีความเข้าใจ และให้ทดลองคิดและเขียนงานสร้างสรรค์			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			

รายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
วด 485 การแปลวรรณกรรมสำหรับเด็ก (CL 485 Translation of Children's Literature) 3(3-0) ศึกษาความหมาย ลักษณะ และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการแปลหนังสือสำหรับเด็ก ประวัติและพัฒนาการการแปลทั้งของไทยและต่างประเทศ คุณสมบัติของนักแปล ลิขสิทธิ์ของการแปล วรรณกรรมแปลที่แพร่หลาย			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 486 บทละคร บทละครวิทยุ และบทโทรทัศน์สำหรับเด็ก (CL 486 Radio, Television, and Play Script Production) 3(3-0) ศึกษาความหมาย พัฒนาการ รูปแบบของ บทละคร บทละครวิทยุและ บทโทรทัศน์ การผลิต การดำเนินการเกี่ยวกับบทละคร บทละครวิทยุและ บทโทรทัศน์สำหรับเด็ก คุณค่าและการใช้ประโยชน์			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 333 วารสารสำหรับเด็ก (CL 333 Children's Periodicals) 3(3-0) ศึกษาประวัติและวิวัฒนาการของวารสารสำหรับเด็กในประเทศและ ต่างประเทศ รูปแบบ เนื้อหาและการออกแบบ ตลอดจนฝึกปฏิบัติการจัดทำวารสาร			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 334 บันทึกร่างสำหรับเด็ก (CL 334 Children's Fiction) 3(3-0) ศึกษารูปแบบวิเคราะห์ที่เนื้อหาวิจารณ์และวิธีการสร้างสรรค์เรื่องบันเทิงคดีสำหรับเด็ก			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 335 สารคดีสำหรับเด็ก (CL 335 Children's Non-fiction) 3(3-0) ศึกษาหลักเกณฑ์การเขียนสารคดีสำหรับเด็ก ข้อเขียน และบทความที่ปรากฏ ในวารสารสำหรับเด็ก ฝึกปฏิบัติเขียนบทความ บทวิเคราะห์วิจารณ์ การเสนอ ข้อคิดเห็น และการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมสำหรับเด็ก			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 336 บทกวีสำหรับเด็ก (CL 336 Verse for Children) 3(3-0) ศึกษารูปแบบของ บทกวีเรื่อง ร้อยกรองสำหรับเด็ก สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนบทกวีแบบใดแบบหนึ่งได้			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			
วด 361 การสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน (CL 361 Reading Promotion) 3(3-0) ศึกษาความสำคัญของการอ่าน ความสนใจเกี่ยวกับการอ่านของเด็กวัยต่างๆ อิทธิพลและสภาพแวดล้อมที่มีต่อการอ่านของเด็ก ตลอดจนจนวิธีการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			

รายวิชาและเนื้อหาในหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็ก	ระดับของประโยชน์ที่ได้รับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
วต 362 การอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก (CL 362 Readings in Children's Literature) 3(3-0) ศึกษาวรรณกรรมสำหรับเด็กในขอบเขตที่กำหนด เช่น การอ่านนิทานปรัมปรา การอ่านเทพนิยาย การอ่านเรื่องจินตนาการ ฯลฯ			
ควรปรับปรุงเนื้อหา.....			

ตอนที่ 3 ความเห็นเพิ่มเติมอื่น ๆ

โปรดแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรวรรณกรรมสำหรับเด็กต่อไป

- 3.1 เนื้อหา
- 3.2 วิธีการสอน
- 3.3 สื่อที่ใช้ในการสอน
- 3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์นอกห้องเรียน
- 3.5 บรรยากาศในการเรียนการสอน
- 3.6 อื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้บัณฑิตตามที่อยู่ในทะเบียนบัณฑิตจากงานบริการการศึกษา โดยส่งแบบสอบถามนี้แก่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2540-2543 จำนวน 91 คน ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 56.04

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว วิเคราะห์หาความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นต่อหลักสูตร วิเคราะห์หาความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 3

ข้อมูลปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สถานภาพ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-26 ปี โดยมีอายุ 24 ปีมากที่สุด

2. อาชีพ

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว คือ ประกอบอาชีพในองค์กรเอกชนร้อยละ 54.90

อาชีพอิสระร้อยละ 19.61

รับราชการร้อยละ 11.76

ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทร้อยละ 13.73

3. รายได้

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ คือร้อยละ 47.06

มีรายได้เดือนละ 5,000-10,000 บาท รองลงมา

ร้อยละ 33.33 มีรายได้เดือนละ 10,001-15,000 บาท

4. ความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

พบว่าส่วนใหญ่สามารถใช้ความรู้ตรงตาม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คือ สามารถวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ร้อยละ 52.94

5. วิชาเอกบังคับที่ได้ใช้ประโยชน์มากที่สุด

วิชานิทานและการเล่านิทาน ร้อยละ 80.39

วิชาสารนิพนธ์ ร้อยละ 70.59

วิชาการผลิตวรรณกรรมสำหรับเด็ก ร้อยละ 68.63

6. วิชาเอกเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด

วิชาการเขียนเรื่องสำหรับเด็ก ร้อยละ 74.51

วิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ร้อยละ 66.67

วิชาบันเทิงคดีสำหรับเด็ก ร้อยละ 62.75

7. ความคิดเห็นอื่นๆ

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มวิชาฝึกปฏิบัติงานในหลักสูตร และให้นิสิตได้ฝึกงาน

ประมาณ 3 เดือน ควรให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติ

กิจกรรมจริงมากๆ และควรพานิสิตไปศึกษาดู

งานในสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพิ่มหนังสือและ

สื่อการสอนให้ทันสมัยมากขึ้น

วิจารณ์

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร
วรรณกรรมสำหรับเด็ก ช่วงปี พ.ศ. 2540-2543 ครั้งนี้
เป็นงานวิจัยชิ้นแรกของสาขาฯ ซึ่งได้ผลการตอบ
แบบสอบถามกลับมาเกินกึ่งหนึ่งเพียงเล็กน้อย เพราะ
ประสบปัญหาเรื่องการติดต่อกับบัณฑิตที่สำเร็จการ
ศึกษาตั้งแต่รุ่นแรกๆ เนื่องจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษา
ไปเป็นเวลานาน ทำให้ฐานข้อมูลเรื่องที่อยู่ของบัณฑิต
ที่งานบริการการศึกษาไม่มีอยู่ ไม่สอดคล้องกับความเป็น
จริง แบบสอบถามหลายฉบับจึงไม่ได้รับผลตอบกลับมา
อาจเป็นเพราะบัณฑิตย้ายที่อยู่ใหม่หรือไปศึกษาต่อ
ต่างประเทศ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยที่ได้ ทำให้สาขา
วรรณกรรมสำหรับเด็ก ได้แนวทางอันชัดเจนในการ
ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย และสอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานมากขึ้น โดย
เฉพาะข้อเสนอแนะของบัณฑิตที่เสนอให้เพิ่มการฝึกงาน
หรือการออกปฏิบัติงานนอกสถานที่ในระยะเวลาหนึ่ง
เพื่อเสริมเนื้อหาด้านการปฏิบัติ และขยาย
ประสบการณ์ก่อนออกปฏิบัติงานจริงให้กับผู้เรียน
นอกจากนั้น สาขาฯยังได้แนวทางในการพัฒนารูป
แบบการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะการคัด
เลือกสื่อการสอนรูปแบบใหม่ๆ และการใช้เทคโนโลยี
ในการสอนให้ทันสมัย รวมทั้งการปรับปรุงเนื้อหาบาง
วิชาที่ยังซ้ำซ้อนกันให้เป็นไปตามลำดับยิ่งขึ้น และตรง
ความต้องการของผู้เรียนและเอื้อประโยชน์ในการนำ
ไปใช้มากขึ้น

สรุป

ผลการศึกษาเรื่อง “การติดตามผลผู้สำเร็จการ
ศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวรรณกรรม
สำหรับเด็ก ช่วงปี พ.ศ. 2540-2543” มีประเด็นที่
น่าสนใจดังนี้

1. ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตสาขา
วรรณกรรมสำหรับเด็ก พบว่ามีงานทำร้อยละ 86.27
นอกนั้นศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ร้อยละ 13.73
ดังนั้นถ้าพิจารณาผู้มีงานทำแล้ว และผู้ศึกษาต่อรวม
กันคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นภาพสะท้อนที่แสดงถึง
คุณภาพของบัณฑิตสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็กว่าเป็น
ที่ยอมรับว่ามีคุณภาพทั้งสังคมของการทำงาน และ
ด้านการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2. การประกอบอาชีพและรายได้ บัณฑิตสาขา
วรรณกรรมสำหรับเด็กส่วนใหญ่ประกอบอาชีพใน
องค์กรเอกชน ร้อยละ 54.90 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
มาตรการภาครัฐที่มีนโยบายลดอัตราค่าจ้างบุคลากร
ลงและไม่มีการขยายอัตราจ้างบุคลากรเพิ่ม
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรายงานการวิจัย
ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบัน
ราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2541-2542 (สถาบัน
ราชภัฏธนบุรี 2543 : 86)

รายได้ของบัณฑิตสาขาวรรณกรรมสำหรับเด็กส่วน
ใหญ่มีรายได้สอดคล้องกับวุฒิระดับปริญญาตรี คือ
5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 47.06 และมากกว่า
เดือนละ 10,000 บาท ร้อยละ 33.30 ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของพรรณิ แฝงกุล และอารีย์ วชิรวารการ

(2542 : 2) และงานวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏธนบุรี (2543 : 86) ที่พบว่าบัณฑิตในระดับปริญญาตรีจะได้รับเงินเดือนตามวุฒิ แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตสาขาวิศวกรรมสำหรับเด็ก เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสามารถเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

3. ความคิดเห็นต่อหลักสูตรสาขาวิศวกรรมสำหรับเด็ก ส่วนใหญ่บัณฑิตเห็นด้วยกับหลักสูตร ในระดับมาก ยกเว้นด้านความสามารถในการศึกษาค้นคว้าวิศวกรรมสำหรับเด็กอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะบัณฑิตมีประสบการณ์การทำงานน้อย คือระยะเวลาเพียง 2 - 5 ปี ซึ่งการศึกษาค้นคว้าวิศวกรรมสำหรับเด็กอย่างลึกซึ้ง บัณฑิตจะต้องมีประสบการณ์การทำงานนานกว่านี้

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาเอก พบว่าวิชาที่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมากที่สุดสามอันดับ คือ วิชานิทานและการเล่าเรื่อง (วต 311) คิดเป็นร้อยละ 80.39 วิชาสารนิพนธ์ (วต 489) คิดเป็นร้อยละ 70.59 และวิชาการผลิตวิศวกรรมสำหรับเด็ก (วต 424) คิดเป็น ร้อยละ 68.63 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบัณฑิตส่วนใหญ่ใช้วิชาเหล่านี้ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กมากที่สุด เนื่องจากลักษณะงานของบัณฑิตส่วนใหญ่คือนักจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก และทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือสำหรับเด็ก

ส่วนรายวิชาที่บัณฑิตเห็นว่าใช้ประโยชน์ได้น้อยสามวิชา คือ วิชาประวัติวรรณกรรมสำหรับเด็ก (วต 301) คิดเป็นร้อยละ 23.53 วิชาคติชาวบ้าน (วต 323) คิดเป็นร้อยละ 21.57 และอันดับสาม วิชาวิวัฒนาการวรรณกรรมสำหรับเด็ก (วต 321) คิดเป็นร้อยละ 15.69 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะทั้งสามรายวิชาไม่ได้นำมาปฏิบัติกิจกรรมจริงๆ เพราะเป็นรายวิชาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งของไทยและต่างประเทศ ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานสำคัญของสาขาวิศวกรรมสำหรับเด็กและสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บัณฑิตจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรายวิชาดังกล่าว เพราะจะเป็นรากฐานสำคัญของสาขาวิศวกรรมสำหรับเด็ก และเป็นรากฐานด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา และค่านิยมของสังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบัน

5. ด้านความคิดเห็นอื่นๆ บัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการให้เพิ่มรายวิชาฝึกปฏิบัติงาน ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษา และได้ปฏิบัติงานจริงในองค์กรต่างๆ ได้พบปัญหาอุปสรรค และวิธีการทำงาน ซึ่งไม่มีสอนในรายวิชาใดในมหาวิทยาลัย จึงเห็นว่า การได้เห็นสภาพการปฏิบัติงานจริง จะทำให้มีประสบการณ์ตรงก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งบัณฑิตเห็นว่าสามารถนำปัญหาและอุปสรรคไปปรับปรุงแก้ไขเมื่อได้ปฏิบัติงานจริงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็ก ควรเพิ่มรายวิชาการฝึกปฏิบัติงานเป็นวิชาเอกบังคับ ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา
2. สาขาวรรณกรรมสำหรับเด็กควรจัดกลุ่มรายวิชาให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เช่น กลุ่มรายวิชาการทำหนังสือสำหรับเด็ก กลุ่มรายวิชาการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก
3. ควรศึกษาวิจัยติดตามผลการปฏิบัติงานของกลุ่มรายวิชาภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็ก กลุ่มรายวิชาการผลิตสื่อการศึกษาสำหรับเด็ก เป็นต้น
3. ควรศึกษาวิจัยติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาจากผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าหน่วยงานเพื่อนำกลับมาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน และสภาพของสังคมในอนาคตต่อไป

